

Kiracılar

– Halit Durucan · 04 Eylül 2024

K İ R A C I L A R

Defakto ekonomi modeli:

Türkiye'deki ekonomik kriz, hayatımızın tüm alanında deprem etkisi yaratmaya devam ediyor. İflaslar, icralar birbirini kovalarken, konkordatoya başvuran işletme sayısı her geçen gün artıyor. Kapanan işletmeler, işsizliği ciddi şekilde tetikliyor. Gün be gün ülkemizde işsiz sayısında artışlar gözleniyor. Hükümetimiz, delinen bütçeyi yamayabilmek için yabancı yatırımcıları ülkemize çağırıyor. Gelenlerin çoğu, gerçek anlamda yatırım yapmak amacıyla değil, milyon dolarlarını yüksek faizle değerlendirmek amacıyla geliyorlar. Vade sonunda üçü beş yapıp, çekip gidiyorlar.

Tüm bu ekonomik çalkantılar, 2023 yılının ilk çeyreğinde kiracıları etkiledi. Kiralar bir anda %100, bazı il ve ilçelerde % 200-300 oranında artış gösterdi. Bu dönemlerde ücretlilere yapılan yıllık artışlar, enflasyon karşısında pek etkili olmadı. Enflasyon, TÜİK'e göre % 62 i-ken, ENAG'a göre % 120.

Ev sahipleri, kendilerini enflasyona göre korumak amacıyla, açıklanan resmi enflasyona göre kiraları arttırmaya başladı. Bir anda kiralar inanılmaz derecede arttı. Bir çalışan şu anda 12,500.- lira ile 17,500 lira arasında maaş almaktadır. En mütevazı semtlerde kiralar 6.000-10.000.- liradır. Oysa kanunda yıllık kira artışı % 25 iken, kira artışları keyfiyete dönüşmüş-tür. Ücretliler, yüksek oranlı kiralar karşısında geçim zorluğu çekmeye başlamıştır. Bu se-beple; aile içi gerilim; gerilimden kaynaklanan boşanmalar yaşanmaktadır. Ev sahibi-kiracı kavgalarında ölümlü olaylar yaşanmaktadır. Ev sahibi-kiracı kavgalarında bugüne kadar 11 kişi hayatını kaybetmiş; 46 kişi ağır yaralanmıştır. Yüzlerce kişi de gözaltına alınmıştır. Kira artışlarını bozuk ve anlamsız ekonomiye bağlamak istemeyenler, bu artışların asıl sebebinin

sığınmacı-mülteciler olduğunu iddia ediyorlar. Bu iddiaların doğru olduğuna inanırım ama asıl mesele ekonominin çökmesidir. Güçlü bir ekonomi yönetimi olsaydı bu tür sıkıntılar mutlaka aşılabılırdı. Asgari ücretli kiracıları koruyucu tedbirler alabilir; ev sahibi-kiracı kavgalarının da önü alınmış olurdu. Aynı zamanda aile içi şiddeti de önleyerek ölümlü aile kavgaları da önlenir, boşanmalarda patlamalar yaşanmazdı.

Velhasıl, ülkemiz çok sıkıntılı bir sürece girmiştir ve kısa, orta ve uzun vadede bu ekonomik krizden çıkabilmesi pek mümkün görünmüyor. Krizden çıkabilmek için sürekli yeni vergiler icat ediliyor, piyasada kontrol sistemi yok! Her esnaf, her zincir market ürünlere istediği ücreti etiketleyebiliyor ve hiç kimse bu fiyat artışlarını kontrol etmiyor. Enflasyon her geçen gün artarken, maaşlara yapılan zamlar mum gibi eriyip gidiyor. Piyasa denetimi yok; çünkü serbest piyasa ekonomisinde denetim zaten olmaz! Rekabet adına! "Rekabet, kaliteyi artırır ve fiyatların düşmesini sağlar." demişlerdi. Mantık olarak öyledir ama bu sistem ülkemizde ters tepiyor ve yetkililer bunu da görmezden geliyorlar. Çok tuhaf.

Defakto ekonomik zihniyet sonucunda, "saldım çayıra Mevla'm kayıra", "bindik bir alamete gidiyoruz kıyamete." Allah sonumuzu hayreyleye.